

Rozkład materiału nauczania z dwustopniowym planem wynikowym – klasa 4

Numer lekcji	Temat lekcji/temat pracy plastycznej/numer treści w nowej podstawie programowej	Pojęcia i terminy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
			Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
1.	O wyobraźni, naśladowaniu rzeczywistości i zabawie. Artyści malują to, co lubią. / „W świecie ludzi, roślin i zwierząt” / 2.1 3.1 3.2	– sztuka, piękno, wyobraźnia – plastyka – artysta – obrazy (dzieła malarskie, wyobrażenie przedmiotu) – rzeźby – budowle – przedmioty użytkowe (pojęcie podane w sposób opisowy) – autoportret, portret – realizm (pojęcie podane w sposób opisowy)	– orientacyjne określanie znaczenia sztuki dla człowieka, znajomość wybranych tematów dzieł sztuki, dziedzin plastyki i znaczenia wyobraźni w tworzeniu – tworzenie barwnej, uproszczonej kompozycji plastycznej na dowolny temat o małej ilości elementów, niewielkiej oryginalności, stosowanie prostych form do uzupełnienia pracy kolażem	– określanie znaczenia sztuki dla artysty, znajomość roli artysty, różnorodnych tematów dzieł sztuki, dziedzin plastyki, określanie znaczenia wyobraźni w tworzeniu, wskazywanie i opisywanie dzieł opartych na odtwarzaniu rzeczywistości oraz grze wyobraźni – tworzenie wieloelementowej kompozycji na dowolny temat, kreatywność, pomysłowość w ujęciu tematu, kompozycji, stosowaniu ciekawych zestawień kolorów, wzbogacanie pracy poprzez stosowanie ciekawych form plastycznych wykonanych techniką kolażu – tworzenie oryginalnego autoportretu
2.	Jak pracuje artysta? / „Wśród gałązek, krzewów i pajęczyn” / 1.2 2.1 3.1	– wyobraźnia, wyobrażenie – obraz (dzieło malarskie) – malarz – rysunek – kreska – podstawowe przybory i materiały rysunkowe (kredki, ołówki, pióro, papier)	– znajomość prostych rzeczy w naturze przypominających kreskę – określanie związku używanego narzędzia z różnorodnością uzyskiwanych kresek w rysunku na podstawie własnej twórczości i wybranego dzieła plastycznego – posługiwanie się kilkoma rodzajami zróżnicowanych kresek w rysunku – znajomość wybranych narzędzi z pracowni artysty i ich zastosowania – tworzenie prostej, linearnej kompozycji	– znajomość wielu różnych rzeczy w naturze przypominających kreskę – określanie wpływu używanego narzędzia na tworzenie różnorodnych kresek w rysunku, określanie charakteru kresek we własnych pracach i opisywanie ich w różnych poznanych dziełach plastycznych – posługiwanie się wieloma rodzajami zróżnicowanych kresek w rysunku dostosowanymi do przedstawianych przedmiotów, umiejętność różnicowania

		– pracownia	plastycznej przedstawiającej naturę, przedmioty zbliżone kształtem do kreski, praca o niewielkim stopniu oryginalności	formy i charakteru kresek, dobre wykorzystywanie możliwości określonych narzędzi podczas tworzenia różnych linii – tworzenie oryginalnej, wieloelementowej kompozycji linearnej inspirowanej naturą, przedstawiającej przedmioty zbliżone formą do kreski – trafne oddawanie kreską formy i charakteru przedstawianych obiektów
3.	Teatr cieni. / „O kocie i jego wążach – zwierzęta domowe i dzikie” lub „W gospodarstwie wiejskim, ogrodzie zoologicznym i cyrku” / 2,1 3.1 3.2	– kreska – kontur – rysunek – rysunek konturowy – przybory rysunkowe, techniki rysunku	– znajomość pojęcia konturu, narysowanie określonych przedmiotów za pomocą rysunku konturowego – wskazywanie konturu w wybranym dziele plastycznym – zakomponowanie prostej, typowej pracy plastycznej na określony temat, posługiwanie się konturem, kreską wykonaną różnymi narzędziami, umieszczenie niewielkiej ilości elementów w kompozycji – znajomość wybranych cech przedstawianych zwierząt i ich otoczenia	– znajomość pojęcia konturu, rozumienie abstrakcyjnego charakteru tego pojęcia, określanie konturów różnorodnych przedmiotów, szkicowanie konturów różnymi narzędziami – wskazywanie różnorodnego sposobu posługiwania się konturem przez artystów – zakomponowanie wieloelementowej, oryginalnej i nietypowej kompozycji plastycznej na zadany temat, posługiwanie się konturem, ciekawą kreską wykonaną różnymi narzędziami – inspirowanie się naturą, oddawanie najbardziej charakterystycznych cech zwierząt i ich otoczenia w pracy plastycznej – posługiwanie się konturem w wycinance sylwetek zwierząt, poprzedzone obserwacją charakterystycznych cech określonych gatunków
4.	Kreska jako środek wyrazu artystycznego. / „Wielkie ryby w oceanie” lub „Domy w	– kreska – kreska jako środek wyrazu artystycznego	– tworzenie za pomocą kreski napisu, którego forma w luźny sposób nawiązuje do przekazywanych treści	– tworzenie za pomocą kreski oryginalnego napisu, którego forma w trafny sposób oddaje przekazywane treści

	tajemniczym miasteczku” / 2,1 3.1 3.2	– kreska jako indywidualna i oryginalna cecha twórczości danego artysty – rysunek, przybory rysunkowe i malarskie – programy graficzne	– rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu, nadającego pracom różny charakter, porównywanie dwóch dzieł o zróżnicowanej formie – tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami prostej kompozycji, pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy	– rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu, nadającego pracom różny charakter, np. nastój, porównywanie kresek w kilku wybranych dziełach plastycznych – tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami oryginalnej, wieloelementowej kompozycji, pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy
5.	Ślady przedmiotów, ślady różnych materiałów. / Kompozycja abstrakcyjna lub dowolna / 2.1 3.1 3.2	– grafika, grafik – oryginał, reprodukcja – powielanie, odbitka graficzna – płyta graficzna (matryca), odbijanie – kreska	– orientacyjna znajomość pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy – rozumienie odbijania matrycy jako sposobu powstawania odbitek – znajomość reprodukcji przynajmniej dwóch dzieł graficznych, określanie kreski jako środka wyrazu w grafice – odbijanie różnych materiałów mogących budować matrycę – tworzenie matrycy z przynajmniej dwóch rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni – tworzenie odbitki z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki)	– znajomość i definiowanie pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy – rozumienie odbijania matrycy (powielenia) jako sposobu powstawania odbitek – wyjaśnianie sposobu powstawania różnorodnych dzieł graficznych na skutek odbijania płyt z różnych materiałów, używania różnych narzędzi do wykonania płyt, odbijania ich pod prasą graficzną – opisywanie kilku różnych dzieł graficznych, wskazywanie różnorodnie zastosowanej kreski jako zasadniczego środka wyrazu artystycznego w grafice – odbijanie różnorodnych powierzchni w celu tworzenia ciekawych odbitek – tworzenie matrycy z ciekawej kompozycji kilku rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni – staranne tworzenie odbitki z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki)

6.	Frotaż (przecierka). / „Kompozycja w kole” lub „Smoki i dinozaury” / 2,1 3.1	– grafika, grafik – odbitka graficzna, powielanie – płyta graficzna – frotaż	– określanie frotażu jako techniki graficznej, rozumienie, na czym polega technika frotażu – znajomość wybranego dzieła powstałego techniką frotażu – wykonanie frotażu z dowolnej matrycy, powstałej z materiału o chropowatej powierzchni – wykonanie matrycy i odbitki do frotażu o zaplanowanej, prostej kompozycji	– określanie i omawianie specyfiki frotażu jako techniki graficznej, omawianie, na czym polega tworzenie techniką frotażu matrycy i odbitki – znajomość i opisywanie kilku wybranych dzieł wykonanych techniką frotażu – wykonanie ciekawego frotażu (czarno-białego lub barwnego) z dowolnej matrycy lub wykorzystanie nietypowego materiału do wykonania frotażu – wykonanie ciekawie zakomponowanej matrycy i odbitki techniką frotażu
7.	Jak technika, przybory malarskie i podłoża zmieniają obrazy? / „W dżungli” lub „W lesie” / 2.1 3.1 3.2	– malarstwo, malarz – barwa (kolor) – kreska – obraz (dzieło malarskie) – płaszczyzna – papier, płótno, deska, ściana lub szyba (okno) jako powierzchnie, na których tworzone są dzieła malarskie – techniki malarskie (akwarela, tempera, plakatówka, pastele, malarstwo olejne, mozaika, witraż, kolaż)	– orientacyjne określanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów, dzieł malarskich, wybranych technik i narzędzi – określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie – opisywanie barw i kresek w wybranym obrazie – tworzenie techniką mieszaną prostej, typowej kompozycji malarskiej inspirowanej naturą	– określanie, definiowanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów jako dzieł malarskich, wybranych technik (malarstwa akwarelowego, olejnego, mozaiki, witrażu, kolażu) i narzędzi – dokładne określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie – trafne opisywanie barw i kresek w kilku wybranych obrazach – tworzenie oryginalnej, złożonej, wieloelementowej kompozycji malarskiej inspirowanej naturą – wykorzystywanie różnych technik w pracy plastycznej
8.	Barwy czyste – podstawowe i pochodne. / „Tęczowy ogród” lub „Rajski ptak” /	– malarstwo, malarz – barwa – barwy podstawowe, barwy pochodne	– określanie barw podstawowych i pochodnych oraz sposobu tworzenia barw pochodnych – samodzielne uzyskiwanie barw	– określanie barw podstawowych i pochodnych, wskazywanie sposobu tworzenia barw pochodnych, stosowania ich w dziełach sztuki i wykorzystywania w

	2.1 3.1 3.2	– mieszanie barw – odcienie barwy	pochodnych w modelu koła barw – obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz we wskazanym obrazie – tworzenie prostej kompozycji z wyobraźni o niewielkiej ilości elementów, w której zastosowane są barwy podstawowe i pochodne	życiu codziennym – samodzielne uzyskiwanie barw pochodnych w modelu koła barw, staranność wykonania – obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz w różnych dziełach sztuki – tworzenie z wyobraźni oryginalnej, złożonej kompozycji o dużej ilości elementów, w której zastosowane są ciekawie zestawione barwy podstawowe i pochodne – posługiwanie się różnymi sposobami mieszania barw w pracy plastycznej
9.	Barwy ciepłe i zimne. / „W niebieskich lub różowych okularach – portrety” lub „W jakich górach wolę być – błękitnych czy czerwonych?” / 2.1 3.1 3.2	– malarstwo, malarz – barwa – barwy podstawowe, barwy pochodne – barwy ciepłe – barwy zimne (chłodne) – temperatura barwy (barwy cieplejsze, barwy chłodniejsze)	– określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym – orientacyjne wskazywanie barw ciepłych i zimnych w kole barw – wskazywanie barw ciepłych i zimnych w wybranym obrazie – tworzenie prostej kompozycji w barwach ciepłych i zimnych	– określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym, określanie, porównywanie temperatury barw cieplejszych i chłodniejszych – określanie i porównywanie temperatury barw w modelu koła barw – wskazywanie barw ciepłych i zimnych w różnych dziełach malarskich, porównywanie temperatury barwy – tworzenie oryginalnej kompozycji w barwach ciepłych i zimnych, złożonej pod względem formy i ilości elementów
10.	Gama barwna. Akcent kolorystyczny. Wiele akcentów, jeden akcent. / „Pokaz fajerwerków”, „Samotna łódka na morzu” lub „Zdobycza szczytu” /	- malarstwo, malarz – barwa – barwy podstawowe, barwy pochodne – barwy ciepłe, barwy zimne	– znajomość wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych oraz szerokiej gamy barw – znajomość pojęcia akcentu kolorystycznego, różniącego się temperaturą w stosunku do gamy	– dobra znajomość barw wchodzących w zakres wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych, tonacji oraz szerokiej gamy barw – znajomość i wyjaśnianie pojęcia akcentu kolorystycznego, różniącego się

	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> – wąska gama barw ciepłych, wąska gama barw chłodnych, tonacja – szeroka gama barw, – akcent kolorystyczny – pejzaż 	<p>kolorystycznej obrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> – określanie gamy kolorystycznej, akcentów w stroju i obrazie – znajomość pejzażu jako tematu malarskiego – wykonanie barwnej, uproszczonej kompozycji w określonej wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami 	<p>temperaturą w stosunku do gamy kolorystycznej obrazu, wyjaśnianie znaczenia akcentu barwnego w obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisywanie, określanie gamy kolorystycznej, tonacji i akcentów w strojach, obrazach, najbliższym otoczeniu i w naturze – wykonywanie barwnej, oryginalnej kompozycji w wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami – znajomość znaczenia jednego lub wielu akcentów w kompozycji
11.	Boże Narodzenie. Gwiazdki, aniołki, łańcuchy ze słomek i innych materiałów. Podsumowanie wiadomości o kresce, barwach podstawowych i pochodnych, gamach barwnych / 1.1 2.1 3.1	<ul style="list-style-type: none"> – kreska, – kontur – barwy podstawowe, barwy pochodne – szeroka gama barw, wąska gama barw – akcent 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia – inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych – wykonywanie prostych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach i barwach – dokonywania prostego podziału pracy na zasadnicze etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia, zauważenie wpływu sztuki ludowej i tradycji ludowych na tradycje świąteczne – twórcze inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych, nawiązujących do nich oryginalnych ozdób – staranne wykonywanie prostych i złożonych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach, przemyślanej kompozycji, kolorystyce i detalach – dokonywanie szczegółowego podziału pracy na etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych
12.	Kiermasz ozdób świątecznych i przedmiotów dekoracyjnych na wyznaczony cel. / Bombka, serwetka świąteczna, kubek, świecznik /	<ul style="list-style-type: none"> – kompozycja (pojęcie podane w sposób opisowy) – barwa – kreska 	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca i współdziałanie, uświadomienie sobie znaczenia podjętych prac na potrzeby aukcji na określony cel – znajomość tradycji świątecznych, tradycyjnych świątecznych motywów 	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca, współdziałanie, podejmowanie inicjatywy, uświadomienie sobie znaczenia podjętych prac na potrzeby aukcji na określony cel – znajomość tradycji świątecznych,

	1.1 2.1 2.2 3.1	– przedmioty użytkowe, sztuka użytkowa (pojęcia podane w sposób opisowy)	dekoracyjnych i wykorzystywanie ich podczas dekorowania przedmiotów użytkowych – tworzenie prostych pod względem graficznym barwnych kompozycji dekoracyjnych na przedmiotach użytkowych – posługiwanie się rytmem, symetrią i określoną kolorystyką kojarzącą się ze świętami w dekoracjach wybranych przedmiotów użytkowych – określanie, planowanie właściwej kolejności podstawowych czynności podczas pracy	tradycyjnych świątecznych motywów dekoracyjnych, twórcze zainspirowanie się nimi podczas dekorowania przedmiotów użytkowych – tworzenie prostych i złożonych pod względem graficznym, przemyślanych barwnych kompozycji dekoracyjnych na przedmiotach użytkowych – posługiwanie się rytmem, symetrią, wybranymi gamami kolorystycznymi, barwami kojarzącymi się ze świętami wykorzystywanie akcentów podczas dekoracji przedmiotów użytkowych – określanie, planowanie właściwej kolejności wszystkich czynności podczas pracy
13.	Zasada równowagi. / „W kosmosie. O wielkiej planecie i małych meteorytach” lub „Kamyczki i kamienie” / 2.1 3.1 3.2	– kompozycja – komponować, skomponować – zasada równowagi w kompozycji – ciężar barwy – barwy lekkie – barwy ciężkie	– znajomość pojęcia kompozycji i komponowania – znajomość barw lekkich i ciężkich – proste określanie cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi – wskazywanie równowagi w wybranym dziele malarskim – tworzenie barwnej kompozycji o niewielkiej ilości elementów, w której widoczne jest dążenie do równowagi	– znajomość i określanie pojęcia kompozycji i komponowania jako tworzenia układu elementów plastycznych – znajomość barw lekkich i ciężkich, określanie ich znaczenia dla uzyskiwania równowagi w kompozycji – określanie różnorodnych cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi (wielkość, rozmieszczenie, barwa elementów) – wskazywanie równowagi w kilku zróżnicowanych dziełach malarskich – tworzenie oryginalnej, barwnej, wieloelementowej kompozycji zgodnie z zasadą równowagi
14.	Kompozycja symetryczna. / „Koronkowy liść” lub „Drzewo”	– kompozycja – komponować,	– określanie cech symetrii, kompozycji symetrycznej	– określanie, omawianie cech symetrii, kompozycji symetrycznej

	/ 2.1 3.1 3.2	skomponować – symetria – kompozycja symetryczna	– zauważanie symetrii w przyrodzie i dziełach sztuki – tworzenie kompozycji symetrycznej o niewielkiej ilości elementów z osią symetrii	– zauważanie symetrii w przyrodzie, dziełach sztuki, życiu codziennym, np. formie przedmiotów – tworzenie oryginalnej, nietypowej kompozycji symetrycznej o dużej ilości elementów składowych, ciekawie zakomponowanej po obu stronach osi symetrii
15.	Kompozycja rytmiczna. Różne rytmy. / „Widok przez ogrodzenie”, „Tkanina we wzory” lub „Wieżowce” / 2.1 2.2 3.1 3.2	– kompozycja – komponować – skomponować – rytm – kompozycja rytmiczna	– określanie zasadniczych cech rytmu i kompozycji rytmicznej – zauważanie rytmu w dziełach plastycznych i w innych dziedzinach życia – zauważanie i opisywanie prostego rytmu w dziele plastycznym – tworzenie różnych prostych kompozycji rytmicznych różnymi technikami	– określanie różnorodnych rytmów, określanie cech rytmu, kompozycji rytmicznej – zauważanie, porównywanie cech rytmu w dziełach plastycznych i innych dziedzinach życia (określanie podobieństw i różnic) – zauważanie różnorodnych rytmów w wybranych dziełach plastycznych o zróżnicowanym charakterze – tworzenie oryginalnych kompozycji rytmicznych różnymi technikami
16.	Wielki dyskotekowy bal. Przygotowanie elementów dekoracyjnych na bal tematyczny / 2.1 2.2	– kompozycja – zasada równowagi – kompozycja rytmiczna – barwy podstawowe, pochodne – barwy ciepłe, zimne – gama kolorystyczna szeroka i wąska – akcenty kolorystyczne – nastrój	– podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas działań zespołowych, planowanie kolejności czynności i etapów pracy – wykonywanie prostych elementów dekoracyjnych, których forma podporządkowana jest całości dekoracji – stosowanie określonej kolorystyki w wykonywanych częściach dekoracji	– podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas działań zespołowych, inicjowanie działań, planowanie kolejności czynności, konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań – wykonywanie prostych i złożonych elementów dekoracyjnych, których forma, kolorystyka i wielkość podporządkowane są całości dekoracji; łączenie mniejszych elementów w większe segmenty – stosowanie określonej, przemyślanej kolorystyki w mniejszych i większych

				częściach dekoracji
17.	Sztuka ludowa. / „Wycinanki jak ludowe hafty – drzewa, ludzie, zwierzęta” / 1.1 2.1 3.1	<ul style="list-style-type: none"> – sztuka ludowa – budownictwo ludowe – rzeźba ludowa – malarstwo ludowe – grafika ludowa – ludowe rzemiosło artystyczne: wycinanka, haft – zabytki sztuki ludowej, muzeum, skansen – kompozycja symetryczna – barwy podstawowe – szeroka gama barw 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość cech sztuki ludowej i artystów ludowych – znajomość wybranych cech, charakterystycznych dzieł sztuki ludowej najbliższego regionu – znajomość wyglądu stroju ludowego regionu – tworzenie prostej wycinanki nawiązującej do sztuki ludowej 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość cech sztuki ludowej, kolorystyki, tematyki, formy i rodzajów dzieł, artystów ludowych – znajomość wybranych cech charakterystycznych dzieł sztuki najbliższego regionu, rozpoznawanie i określanie cech charakterystycznych kompozycji, motywów i specjalności regionalnych – dobra znajomość i opisywanie wyglądu stroju ludowego regionu – stworzenie oryginalnej kompozycji wycinanki nawiązującej, formą, charakterem, kolorystyką do sztuki ludowej
18.	Co to są przepiórczy? / „Dwa podobne obrazy” / 1.1 2.1 2.2 3.1	<ul style="list-style-type: none"> – malarstwo na papierze, blasze, szkłe, desce, na kaflach i sprzętach – metoda „przepiórczy” – ludowe malarstwo sakralne – pisanki – regionalne motywy dekoracyjne – barwy podstawowe i pochodne – szeroka i wąska gama barw, akcent kolorystyczny – muzeum, skansen 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość cech sztuki ludowej najbliższej okolicy – określanie cech ludowego malarstwa – znajomość metody „przepiórczy” jako sposobu tworzenia kilku podobnych obrazów – tworzenie dwóch prostych, podobnych do siebie prac malarskich na wybranym podłożu; posługiwanie się elementami metody „przepiórczy” podczas tworzenia kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość cech sztuki ludowej najbliższej okolicy, określanie specyficznych dziedzin ludowego rzemiosła najbliższej okolicy – określanie kolorystyki, tematyki, formy (uproszczenie kształtów), charakterystycznych podłoży ludowego malarstwa (szkło, drewno) – tworzenie dwóch ciekawych pod względem tematu, formy i pomysłu, podobnych do siebie prac malarskich na wybranym podłożu; rozumienie znaczenia i posługiwanie się w pracy metodą „przepiórczy”

<p>19.</p>	<p>Wielkanoc. / „Pisanka z wielkim ogonem lub skrzydłami, czyli o pawiu, lisie, wiewiórce i smoku, które przebrały się za pisanki w wielkim koszyku wielkanocnym” / 1.1 2.1 2.2 3.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sztuka ludowa – kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna – szeroka gama barw, wąska gama barw, akcent – pisanki, palmy, wycinanki 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość tradycji świątecznych, ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek – znajomość zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu – wykonanie dekoracji pisanki, dodanie elementów przestrzennych – tworzenie prostej ilustracji rysunkowej przedstawiającej tradycje świąteczne 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość tradycji świątecznych, określanie ich znaczenia dla rodziny, grupy społecznej i przekazywania tradycji, znajomość ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek – dobra znajomość, opisywanie zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu – wykonanie oryginalnej dekoracji pisanki, dodanie do niej ciekawych, starannie wykonanych elementów przestrzennych – ilustrowanie wybranych tradycji świątecznych, tworzenie oryginalnej barwnej kompozycji przedstawiającej wyplatanie palm, malowanie jaj, święcenie pokarmów, śmigus-dyngus
<p>20.</p>	<p>Co to jest plama? / „Dywan w plamy” / 2.1 2.2 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – malarstwo – kompozycja – obraz (dzieło malarskie) – barwa – plama barwna 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość pojęcia plamy barwnej w malarstwie – określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych oraz plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich na prostych przykładach – tworzenie prostych, różnych układów plam barwnych we własnych pracach plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość, definiowanie, określanie pojęcia plamy barwnej w malarstwie – definiowanie, określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych, plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich w różnych dziełach sztuki – tworzenie różnych układów plam barwnych, ciekawych pod względem kolorystyki i kompozycji we własnych pracach plastycznych
<p>21.</p>	<p>Tajemnice faktury. / „Pochmurne niebo” / 2.1 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – malarstwo – kompozycja – obraz (dzieło malarskie) – plama barwna – faktura – pejzaż 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów – wskazywanie zróżnicowanej faktury na prostych przykładach – tworzenie kilkuelementowej, prostej 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość, definiowanie pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów – wskazywanie zróżnicowanej faktury w różnych dziełach malarskich, porównywanie wpływu różnic faktury na

			kompozycji, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze	wyraz, odbiór nastroju obrazów – tworzenie oryginalnej, wieloelementowej, ciekawie zakomponowanej pracy, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze
22.	Uroki akwareli. / „Odbicia w wodzie”, „Fontanna” lub „Wodospad” / 2.1 3.1 3.2	– malarstwo – kompozycja – obraz (dzieło malarskie) – techniki malarskie (farby plakatowe, akwarela) – lawowanie – faktura plam w akwareli – faktura plam w technice farb plakatowych	– określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską – określanie faktury plam w akwareli – omawianie wybranych cech dzieła namalowanego akwarelami – orientacyjne określanie pojęcia lawowania w malarstwie akwarelowym – wykonanie techniką akwareli prostej kompozycji przedstawiającej	– dokładne określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską, np. farby plakatowe, akwarela – określanie faktury, różnorodnego sposobu namalowanych plam w akwareli – omawianie różnorodnych dzieł malarskich namalowanych techniką akwareli, zróżnicowanych pod względem faktury plam – określanie, definiowanie pojęcia lawowania w malarstwie akwarelowym – wykonanie ciekawej kompozycji przedstawiającej techniką akwareli, wykorzystanie możliwości techniki, posługiwanie się lawowaniem
23.	Rysunek z natury. Dlaczego artyści podobne rzeczy malują w różny sposób?	– rysunek – kompozycja – kreska – faktura w rysunku – proporcje – realizm – wyobrażenia – styl artysty, oryginalność	– obserwowanie natury, inspirowanie się nią i przedstawianie jej w prostej pracy plastycznej – komponowanie pracy plastycznej z natury, orientacyjne określanie proporcji przedmiotów, próba różnicowania faktury przedmiotów w rysunku – określanie prostych przyczyn różnorodności dzieł sztuki, różnic w twórczości artystów	– komponowanie ciekawej pracy plastycznej z natury, świadomy wybór przedstawianego motywu i dążenie do zachowania równowagi układu elementów, określanie, mierzenie proporcji przedmiotów, przedstawianie zróżnicowanej faktury przedmiotów w rysunku – określanie różnorodnych przyczyn zróżnicowanej formy, tematyki dzieł związanej m.in. z indywidualnością artysty, zauważanie tej zależności we własnych

				pracach
24.	Od przedmiotu i pojęcia do jego znaku. / „Żywioły i zjawiska atmosferyczne” / 1.2 2.1 2.2 3.1	– znaki plastyczne – proste znaki plastyczne – synteza formy	– orientacyjne określanie cech formy prostego znaku plastycznego – określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania – tworzenie prostych znaków graficznych ilustrujących wybrane zjawisko, np. przyrodnicze, atmosferyczne albo przedmiot tradycyjnymi technikami lub przy użyciu komputera	– dokładne określanie, omawianie cech formy prostego znaku plastycznego – określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania – tworzenie ciekawych pod względem formy plastycznej, starannych, prostych znaków plastycznych ilustrujących wybrane zjawisko (przyrodnicze, atmosferyczne), stan, przedmiot tradycyjnymi technikami lub przy użyciu komputera
25.	Znaki złożone. / „Mój order” / 1.2 2.1 2.2 3.1	– znaki plastyczne – proste znaki plastyczne – złożone znaki plastyczne – logo	– określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych – znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych – znajomość cech logo – znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści – komponowanie przynajmniej dwóch elementów w złożony znak plastyczny – tworzenie logo – tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu	– określanie, definiowanie cech, formy złożonych znaków plastycznych, porównywanie form, przekazu prostych i złożonych znaków – znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji – znajomość cech logo, rozumienie znaczenia jego rozpoznawalności, opisywanie formy – znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie różnorodnych treści – przemyślane, celowe komponowanie dwóch lub kilku elementów w złożony, oryginalny znak plastyczny – tworzenie logo o ciekawej formie

				plastycznej – tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu
26.	Oglądamy wystawę. Opowiadamy o dziełach. / „Portrety oglądających wystawę i ich reakcje na dzieła” lub „Nowa wersja zapamiętanego obrazu” / 1.1 1.2 3.1 3.2	– piękno, wyobraźnia – wystawa, ekspozycja – katalog wystawy – kompozycja – dzieła sztuki – kreska – barwa – szeroka gama barw, wąska gama barw – akcent kolorystyczny – nastrój obrazu – realizm (pojęcie wprowadzone w sposób opisowy)	– odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki – określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, znajomość pojęcia reprodukcja – znajomość pojęć wystawa (ekspozycja), katalog wystawy – wypowiedzianie prostych opinii o obrazach, zauważanie w nich niektórych środków artystycznego wyrazu – formułowanie refleksji o wystawie, oglądanych dziełach w formie prostej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów oglądających wystawę lub własnej wersji zapamiętanego obrazu	– aktywny odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki – określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, określanie znaczenia i walorów jednej i drugiej formy kontaktu ze sztuką, definiowanie pojęcia reprodukcja – znajomość pojęć wystawa (ekspozycja) i katalog wystawy, określanie ich znaczenia – wypowiedzianie opinii, własnego zdania o obrazach, zauważanie i opisywanie zastosowanych w nich środków artystycznego wyrazu – formułowanie refleksji o wystawie, oglądanych dziełach w formie oryginalnej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów oglądających wystawę lub tworzenie własnej, oryginalnej wersji zapamiętanego obrazu
27.	„Skrzynia na skarby”, „Niepowtarzalna torba na laptopa” lub „Balowa torebeczka Kopciuszka” / 2.1 2.2 3.1 3.2	– przedmiot użytkowy – sztuka użytkowa – rzemiosło artystyczne – artysta rzemieślnik	– określanie rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika – znajomość cech sztuki użytkowej – znajomość różnorodności form przedmiotów użytkowych – wykonywanie przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów i rysunkowe projektowanie	– dobra znajomość rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika, sposobu wykonywania przedmiotów użytkowych – określanie zakresu sztuki użytkowej, porównywanie sztuki użytkowej i nieużytkowej – znajomość i opisywanie różnorodności

			przedmiotów użytkowych	form przedmiotów użytkowych – wykonywanie ciekawych, przemysłanych pod względem formy plastycznej, przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów i wykonywanie oryginalnych, rysunkowych projektów przedmiotów użytkowych
28.	W świecie projektanta. / „Kolorowe samochody” lub „Stroje na różne okazje” / 1.2 2.1 2.2 3.1	– przedmiot użytkowy – sztuka użytkowa – wzornictwo przemysłowe – projektowanie, projekt – artysta projektant – forma przedmiotu – funkcja przedmiotu, funkcjonalność	– określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta – dokonywanie porównania zasadniczych cech rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego oraz sposobu pracy artysty rzemieślnika i artysty projektanta – orientacyjne określanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności – obserwowanie przemian formy dawnych i nowych wybranych, charakterystycznych przedmiotów o tej samej funkcji – wykonanie projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), próba dostosowania formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika	– dobra znajomość, określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta – dokonywanie porównania różnorodnych cech rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego oraz sposobu pracy artysty rzemieślnika i artysty projektanta – dobra znajomość i definiowanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności – obserwowanie, omawianie przemian formy dawnych i nowych wybranych różnych przedmiotów o tej samej funkcji, zauważanie nowych przedmiotów o nowych funkcjach – wykonanie ciekawego, przemysłanego projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), dobre dostosowanie formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika (kolorystyka, dekoracja)
29.	Uważny obserwator – piękno otoczenia, ciekawy zabytek, oryginalna budowla współczesna, pejzaże, rośliny w najbliższej okolicy. Robimy	– piękno – barwa – kreska – plama barwna – faktura	– obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy – wypowiedzanie swojego zdania, opinii na	– wnikliwe obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy – wypowiedzanie ciekawych opinii,

	<p>zdjęcia, szkicujemy. / „Zdarzenie w...” lub „Spotkanie przy...” /</p> <p>1.1 1.2 2.1 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kompozycja – zabytek – budowla architektoniczna – pomnik – park 	<p>temat oglądanych obiektów</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkicowanie, fotografowanie ciekawych fragmentów otoczenia, najbliższej okolicy – uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii kolażem 	<p>swojego zdania na temat oglądanych obiektów</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonywanie ciekawie zakomponowanych, zaskakujących szkiców i fotografii najbliższej okolicy – uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii ciekawym, przemyślanym, zaskakującym kolażem
30.	<p>Rysunkowe powtórzenie wiadomości. Zagadki z wielkiego worka o środkach artystycznego wyrazu, rodzajach dzieł i poznanych dziedzinach sztuki /</p> <p>1.1 2.1 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kreska, kontur – grafika, odbitka graficzna – frotaż – barwy podstawowe, barwy pochodne – barwy ciepłe, barwy zimne – wąska gama kolorystyczna, szeroka gama kolorystyczna – akcent kolorystyczny – kompozycja – zasada równowagi w kompozycji – kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna – sztuka ludowa 	<ul style="list-style-type: none"> – orientacyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, dziełach sztuki o prostej formie, orientacyjne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych – tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych, w których w przybliżony sposób zilustrowany jest określony środek artystycznego wyrazu (kreska, kolorystyka, gama, akcent, kompozycja), ukazany jest sposób przekazywania treści, np. w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, przedstawiona jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), pokazana jest specyfika sztuki ludowej 	<ul style="list-style-type: none"> – precyzyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, różnych dziełach sztuki, dokładne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych – tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych trafnie ilustrujących określony środek wyrazu artystycznego (kreska, barwa, gama, akcent, kompozycja), sposób przedstawienia treści w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, zilustrowana jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), pokazana jest specyfika sztuki ludowej
1.	<p>Świąteczka w mrokach dziejów. Od robienia farb do powstania obrazu. / „Zwierzę na piasku lub skale” /</p> <p>2.1 3.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prehistoria, sztuka prehistoryczna – archeologia, archeolog – epoka kamienia łupanego (paleolit) 	<ul style="list-style-type: none"> – orientacyjna znajomość pojęć: prehistoria, archeologia, archeolog i przybliżonego podziału epok sztuki prehistorycznej – znajomość i opisywanie wybranych, niektórych cech prehistorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – dobra znajomość pojęć: prehistoria, archeologia, archeolog, zabytki kultury materialnej, określanie podziału przedziałów czasowych epok sztuki prehistorycznej – znajomość i opisywanie ważnych,

	3.2	<ul style="list-style-type: none"> – epoka kamienia gładzonego (neolit) – epoka brązu – epoka żelaza – malarstwo naskalne (jaskiniowe), ryty naskalne – rzeźby – barwniki naturalne – ceramika, ornament – Lascaux, Biskupin, Stonehenge 	<p>narzędzi, przedmiotów codziennych, dzieł sztuki, kamiennych budowli, osad</p> <ul style="list-style-type: none"> – znajomość niektórych cech malarstwa naskalnego, opisywanie niektórych cech wybranego zabytku – wykonania prostego, mało zróżnicowanego naszyjnika z materiałów naturalnych, nawiązującego do najstarszych ozdób – tworzenie uproszczonej kompozycji przedstawiającej zwierzę, nawiązującej tematyką do malarstwa naskalnego – orientacyjna znajomość sposobu uzyskiwania farb przez malarzy prehistorycznych 	<p>charakterystycznych cech prehistorycznych narzędzi, przedmiotów codziennych, dzieł sztuki, opisywanie cech różnorodnych zabytków</p> <ul style="list-style-type: none"> – znajomość charakterystycznych cech malarstwa naskalnego (temat, kolorystyka, zastosowanie konturu, kompozycja), opisywanie cech różnorodnych zabytków – wykonania oryginalnego naszyjnika nawiązującego do najstarszych ozdób, złożonego z dużej ilości ciekawie zestawionych elementów naturalnych – tworzenie oryginalnej pracy o ciekawej kompozycji przedstawiającej zwierzę, nawiązującej tematyką do malarstwa naskalnego – samodzielne tworzenie farb używanych przez malarzy prehistorycznych
2.	<p>„Świątynia Słońca”, „Barwy słońca” lub „Kolory światła”. Naszyjnik z glinianych koralików, muszli, nasion i patyków /</p> <p>2.1 2.2 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prehistoria, sztuka prehistoryczna – archeologia, archeolog – epoka kamienia łupanego (paleolit) – epoka kamienia gładzonego (neolit) – epoka brązu – epoka żelaza – malarstwo jaskiniowe naskalne, ryty naskalne – rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> – orientacyjna znajomość podziału prehistorii na epoki i umiejętność przybliżonego umiejscowienia niektórych charakterystycznych zabytków w określonych epokach – orientacyjna znajomość formy i znaczenia kamiennych kręgów Stonehenge – orientacyjna znajomość wyglądu osad z okresu żelaza na przykładzie Biskupina – zauważanie prostych związków osiadłego trybu życia z początkami rozwoju budownictwa i rzemiosła (np. ceramiki) 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość podziału prehistorii na epoki, umiejętność dokonania podziału prehistorii na epoki i umiejscowienia najbardziej znanych charakterystycznych zabytków w określonych epokach – znajomość i opisywanie formy i znaczenia kamiennych kręgów Stonehenge – znajomość i opisywanie wyglądu wybranych osad z okresu żelaza na przykładzie Biskupina – określanie, zauważanie, omawianie różnych związków osiadłego trybu życia z początkami rozwoju budownictwa i

		<ul style="list-style-type: none"> – barwniki naturalne – ceramika, ornament – Lascaux, Biskupin, Stonehenge – barwy ciepłe – wąska gama barw, tonacja 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonanie prostego, mało zróżnicowanego naszyjnika z materiałów naturalnych, nawiązującego do najstarszych ozdób – tworzenie prostej kompozycji w wąskiej gamie barw ciepłych, ilustrującej barwy słońca, dla której inspiracją jest Stonehenge 	<ul style="list-style-type: none"> rzemiosła (np. ceramiki) – wykonanie oryginalnego naszyjnika nawiązującego do najstarszych ozdób, złożonego z dużej liczby ciekawie zestawionych elementów naturalnych – tworzenie oryginalnej kompozycji w wąskiej gamie barw ciepłych, ilustrującej barwy słońca, dla której inspiracją jest Stonehenge
3.	<p>W świecie dzieł sztuki. Czy wszystkie eksponowane dzieła muszą nam się podobać? O temacie i nastroju dzieł. Obrazy, które powiesilibyśmy w domu, w szkole, w bibliotece. Jak wyeksponować obraz?/</p> <p>1.1 1.2 2.2 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – muzeum – wystawa, ekspozycja, sala wystawowa – katalog lub przewodnik (publikacja książkowa, internetowa) – przewodnik (osoba), kustosz – dzieło sztuki, zabytek – gama kolorystyczna – nastrój dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość pojęcia muzeum, wybranego rodzaju muzeum, orientacyjne określanie specyfiki działalności, rozumienie pojęć: katalog, przewodnik (osoba), kustosz – orientacyjna znajomość pojęć, za pomocą, których można opisać dzieła, i opisywanie niektórych cech oglądanych dzieł sztuki – wypowiedanie prostych opinii, własnego zdania o dziełach – określanie niektórych cech nastroju, tematu obrazu i ich wpływu na miejsce eksponowania 	<ul style="list-style-type: none"> – dobra znajomość pojęcia muzeum, różnych rodzajów muzeów, określanie specyfiki, zadań, działalności (m. in. przechowywanie, badanie, udostępnianie dzieł), rozumienie i wyjaśnianie pojęć: katalog, przewodnik (osoba), kustosz – wnikliwe opisywanie cech wielu oglądanych dzieł sztuki za pomocą pojęć języka plastyki, którymi można opisać obrazy, dzieła – wypowiedanie ciekawych, przemyślanych opinii, własnego zdania o dziełach – trafne określanie nastroju, tematu, przesłania obrazu i ich wpływu na miejsce eksponowania